

# TRƯỜNG THPT ĐÀO SƠN TÂY

## TỔ NGŨ VĂN

### NỘI DUNG ÔN TẬP MÔN NGŨ VĂN - KHỐI 12

#### HỌC KÌ I – NĂM HỌC 2024-2025

#### A. PHẦN ĐỌC HIỂU VĂN BẢN TRUYỆN

##### I. YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nhận biết được một số đặc điểm cơ bản của phong cách truyện hiện thực và lãng mạn
- Phân tích được các chi tiết tiêu biểu, sự kiện, ngôi kể, điểm nhìn, nhân vật... và mối quan hệ của chúng trong tính chỉnh thể của truyện; đánh giá được vai trò của những chi tiết quan trọng trong việc thể hiện nội dung văn bản.
- Phân tích và đánh giá được giá trị nhận thức, giáo dục và thẩm mỹ của tác phẩm; phát hiện được các giá trị văn hoá, triết lí nhân sinh từ văn bản.
- Xác định và nêu tác dụng của biện pháp tu từ nghịch ngữ

##### II. TRI THỨC NGŨ VĂN

**1. Phong cách hiện thực** là phong cách nghệ thuật chú trọng việc khắc hoạ chính xác, tỉ mỉ những bức tranh chân thực về cuộc sống, môi trường, xã hội với cảm hứng phê phán, bóc trần và phủ nhận thực tại. Đề tài gắn với cuộc sống hằng ngày, nhân vật thường điển hình cho một hoàn cảnh, một tính cách, một số phận trong xã hội.

Ở Việt Nam, phong cách hiện thực cũng phát triển thành một trào lưu lớn song song với trào lưu lãng mạn vào khoảng những năm 1930 – 1945 với các tác giả Ngô Tất Tố, Nguyễn Công Hoan, Vũ Trọng Phụng, Nam Cao,... Trào lưu này gắn với những bức tranh xã hội chân thực về đời sống khốn cùng của nông dân, thị dân nghèo và tiểu tư sản trí thức, với cảm quan phê phán hiện thực và tinh thần phản kháng tiềm tàng.

**2. Phong cách lãng mạn** có đặc điểm là đề cao cảm xúc và trí tưởng tượng của con người, có khuynh hướng phá vỡ các quy phạm nhằm giải phóng con người cá nhân, bộc lộ cá tính một cách tự do nhất.

**3. Tính chỉnh thể của tác phẩm:** Mỗi tác phẩm văn học là một hệ thống bao gồm hàng loạt yếu tố thuộc những bình diện khác nhau (đề tài, chủ đề, tư tưởng, kết cấu, ngôn ngữ, chi tiết, sự kiện, nhân vật,...). Ở những tác phẩm có giá trị, sự kết hợp và tác động lẫn nhau giữa các yếu tố này làm cho tác phẩm trở thành một chỉnh thể nghệ thuật mang tính thống nhất giữa nội dung thẩm mỹ và hình thức nghệ thuật.

**4. Sự kiện trong tác phẩm truyện** là những sự việc, biến cố quan trọng tác động đến nhân vật, tạo ra sự thay đổi của nhân vật, thúc đẩy cốt truyện phát triển. Sự kiện vừa phản ánh các mối quan hệ, xung đột xã hội vừa giúp bộc lộ tính cách và số phận nhân vật.

**5. Các giá trị của tác phẩm văn học:** Văn học có ba giá trị chính là nhận thức, giáo dục, thẩm mỹ.

- *Giá trị nhận thức* thể hiện ở việc tác phẩm văn học mang đến cho bạn đọc những hiểu biết về tự nhiên, xã hội và về chính bản thân mình (tự nhận thức).
- *Giá trị giáo dục* thể hiện ở khả năng hình thành nơi người đọc những phẩm chất đạo đức, có thể thay đổi thế giới quan, nhân sinh quan.
- *Giá trị thẩm mỹ* của tác phẩm văn học thể hiện ở khả năng thoả mãn nhu cầu về cái đẹp, phát triển năng lực, thị hiếu về cái đẹp cho người đọc.
- \* Các giá trị trên không tách rời mà gắn bó chặt chẽ với nhau và đều được thể hiện thông qua hình tượng và ngôn ngữ nghệ thuật của tác phẩm văn học.

**6. Nghị luận** là biện pháp tu từ kết hợp các từ ngữ biểu thị những khái niệm mâu thuẫn nhau để tạo ra những cách nói, cách viết trái với cách nói, cách viết thông thường nhằm mục đích làm nổi bật bản chất vấn đề, gây ấn tượng mạnh đối với người tiếp nhận đồng thời làm tăng sức biểu cảm cho sự diễn đạt.

## B. PHẦN VIẾT

### Nghị luận về một vấn đề có liên quan đến tuổi trẻ

**1. Kiểu bài:** Nghị luận về một vấn đề có liên quan đến tuổi trẻ là kiểu bài dùng lí lẽ, bằng chứng để bàn luận và làm sáng tỏ một vấn đề xã hội có liên quan đến tuổi trẻ, từ đó giúp người đọc nhận thức đúng đắn về vấn đề và có thái độ, hành động phù hợp với vấn đề đó.

#### 2. Yêu cầu đối với kiểu bài:

- Trình bày luận điểm rõ ràng, gãy gọn, thể hiện được quan điểm của người viết về vấn đề có liên quan đến tuổi trẻ.
- Đưa ra được hệ thống lí lẽ, bằng chứng thuyết phục: chính xác, tin cậy, thích hợp, đầy đủ để làm sáng tỏ luận điểm.
- Có thể phân tích, trao đổi với những ý kiến khác để có cái nhìn toàn diện, khách quan về vấn đề.

#### 3. Bố cục gồm 3 phần:

- **Mở bài:** Giới thiệu vấn đề có liên quan đến tuổi trẻ cần bàn luận, trình bày được quan điểm của người viết về vấn đề.
- **Thân bài:**
  - + Giải thích được vấn đề cần bàn luận
  - + Trình bày hệ thống luận điểm, lí lẽ và bằng chứng để làm sáng tỏ cho quan điểm của người viết
  - + Có thể trao đổi, phản biện với các ý kiến khác, ý kiến trái chiều về vấn đề.
  - + Nêu được những đề xuất, giải pháp phù hợp để thực hiện hoặc giải quyết vấn đề.
- **Kết bài:** Khẳng định lại quan điểm của người viết về vấn đề; đề xuất tóm tắt giải pháp hoặc bài học phù hợp.